

MUSEUM OVARTACI

På tidsrejse i den psykisk syges historie

SKOLETJENESTEN
Undervisningsmateriale 8.-10. klasse

Psykiatrihistorie på Museum Ovartaci

Nedslag i den psykisk syges historie

Undervisningsmateriale 8.-10. klasse

På Museum Ovartaci er der ud over Kunstmuseet en psykiatrihistorisk samling og en mindre temaudstilling.

Spørgsmål: Hvad forstår du ved ordene psykisk sund og psykisk syg?
Hvilke virkninger tror du, det kan have på éns liv at lide af en psykisk sygdom?

Hver tiende dansker rammes af en psykisk lidelse. Nogle af de mest kendte og udbredte lidelser er depression og angst.

Spørgsmål: Hvad vil det sige at lide af depression? Hvad vil det sige at lide af angst? Hvordan adskiller det sig fra at være ked af det og at være bange, tror du? Hvad siger du til statistikken, er det overraskende?

Mange skjuler, at de har det svært, og at de har en psykisk lidelse, da der godt kan være knyttet en følelse af skam til det.

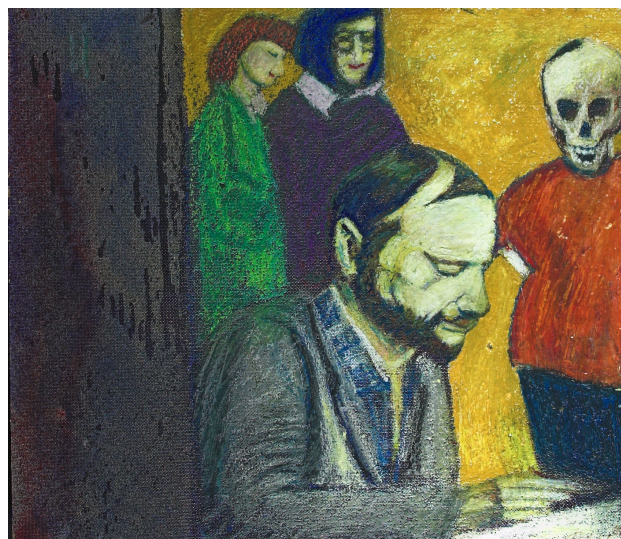
Spørgsmål: Hvorfor kan der være knyttet skamfølelser til det at have en psykisk sygdom?

Heldigvis er psykisk sygdom blevet mere synligt og omtalt i nyere tid. Så er der mindre skam forbundet med det. Og den psykisk syge kan komme i behandling hurtigere.

Faget psykiatri er et forholdsvist ungt fag.

Spørgsmål: Ved du, hvad ordet psykiatri dækker over?

Det er meget kort sagt faget, som beskæftiger sig med psykiske sygdomme, deres årsager, former og behandling.

Patrick Larsen: Uden titel

Psykiatrien har ikke ligesom lægeverdenen haft kæmpe gennembrud. Man ved stadig ikke særligt meget om, hvad der foregår oppe i hjernen. I modsætning til resten af lægevidenskaben beskæftiger psykiatrien sig jo med noget usynligt og mindre konkret.

Det var først i 1803, at ordet psykiatri dukkede op.

Spørgsmål: Hvorfor tror du, der skulle gå så lang tid, før man fik et psykiatrifag og dermed muligheden for rigtig behandling af psykisk sygdom?

Psykisk syges historie

Psykiatriens historie er som nævnt ikke særlig lang. Det er psykisk syges historie derimod. Psykisk sygdom har været kendt gennem hele menneskehedens historie.

Hvordan psykisk syge er blevet behandlet gennem tiderne fortæller meget om samfundet i forskellige perioder og om det menneskesyn, man har haft.

Spørgsmål: Hvordan synes du, at vores danske samfund lige nu behandler de svagt stillede i samfundet?

Betydningen af psykisk sygdom har også

ændret sig meget. Vurderingen af, hvad det vil sige at være syg, og hvem, der afviger, har ændret sig.

Afvigerne i samfundet

Det at afvige betyder at skille sig ud fra noget. Man kan kalde mennesker afvigere, hvis de f.eks. adskiller sig fra andre.

Begrebet er derfor relativt. Det er afhængigt af, hvad man til forskellige tider definerer som ”normalt”.

Spørgsmål: Hvem kan man kalde afvigere i vores samfund?

Et samfund holdes sammen af en fællesskabsfølelse. At man har nogle regler og normer og er nogenlunde enige om, hvad der er rigtigt og forkert.

Hvis der er noget eller nogen, der falder udenfor disse regler, bliver de ofte set som en trussel mod fællesskabet og samfundet.

En afvigelse er ikke i overensstemmelse med det, vi forventer; det almindelige, trygge og normale.

Spørgsmål: Kan du forestille dig, at det nogengange kan være positivt at afvige. Hvordan?

Kan man definere "det normale"?

Kan I huske Baukje Zijlstras udsagn?:
Alle gode kunstnere er i virkeligheden de positive afvigere, og samfundet har hårdt brug for dem.

Afvigere på Museum Ovariaci

Man kan godt sige, at Museum Ovariaci fortæller om afvigere – både i kunsten og i historien om det gamle hospital i Risskov. Museet fortæller også om en meget lys og god periode i dansk psykiatris tidlige historie.

Jydske Asyl, 1902

Hospitalet blev grundlagt i 1852 med Harald Selmer som den første overlæge. Selmer kaldes simpelthen for

grundlæggeren af moderne dansk psykiatri.

Efter en rejse i udlandet hvor Selmer blev inspireret af de moderne og humane forhold, kom han hjem til Danmark og udlevede sine idéer med hospitalet i Risskov. Det skal I høre meget mere om. Nu skal I nemlig på tidsrejse.

På tidsrejse i den psykisk syges historie

Nu skal vi på en tidsrejse tilbage i tiden til før, under og efter Harald Selmers og hospitalets tidlige tid.

Vi skal følge de ændringer, der sker, gennem forskellige nedslag i historien ved betydningsfulde årstal.

Det drejer sig altså ikke om en altomfattende gennemgang af alt, hvad der er foregået, men nedslag ved betydningsfulde tiltag.

Vi holder os primært inden for Danmarks grænser men slår også en gang imellem et blik ud i resten af Europa.

Opgave: Udfyld følgende skema med oplysninger om hver periode.

[Link til skema.](#)

[Link til På tidsrejse i den psykisk syges historie](#)